

Miklos Suijk

Bestek in Beeld: Den Bosch bouwt voort op ervaring en scherpt zero-emissie-eis verder aan

‘Gebiedskennis is cruciaal’

De gemeente Den Bosch bouwt bij het nieuwste boonderhoudsbestek verder op de ervaringen van de afgelopen vier jaar. Het zesjarige contract is nu volledig gebaseerd op het Handboek Bomen, het areaal is anders verdeeld en de eisen voor zero-emissiewerken zijn aangescherpt.

Auteur: Fleur Dil

Boomtotaalzorg, dat de Europese aanbesteding won, brengt vier jaar ervaring mee met het Bossche areaal. Samen met een tweede aannemer (idverde) gaat het bedrijf aan de slag met het onderhoud van zo'n 100.000 geregistreerde bomen in de hele gemeente.

Van hybride naar elektrisch

In het nieuwe bestek is de zero-emissie-eis nog verder aangescherpt. Eerder werd gekozen voor hybride materieel, waarbij elektrisch werken werd gecombineerd met HVO100 als brandstof voor de verbrandingsmotor. In theorie een goed plan dat in de praktijk anders uitpakte dan verwacht. ‘We zagen dat het materieel veel meer brandstof verbruikte, dus dat was niet handig’, zegt Miklos Suijk, mede-eigenaar van Boomtotaalzorg.

Waar mogelijk wordt elektrisch gewerkt. Binnenstedelijk worden nu elektrische hoogwerkers ingezet, in het buitengebied nog altijd hybride exemplaren. Versnipperaars draaien op HVO100 en handgereedschap, zoals bladblazers en motorzagen, is elektrisch. Ook het transport gebeurt elektrisch. Om dat in de praktijk mogelijk te maken, bracht Suijk alle laadpunten van de gemeente in kaart en verwerkte deze in een app. ‘Ook de hoogwerker kan worden geladen

aan een autolaadpaal’, zegt Suijk. ‘Dat is best uniek. Den Bosch was de eerste gemeente waar we met dit type een proef hebben gedaan.’

Drie taartpunten

Ook contractueel is het nieuwe bestek anders ingericht. Het vorige bestek was een combinatie van RAW en het Handboek Bomen. Die hybride vorm leidde volgens Marchel de Jong, adviseur bij de gemeente, regelmatig tot discussie. ‘We hebben nu een raambestek op basis van het Handboek Bomen.’

Een belangrijkere verandering zit in de gebiedsindeling. Waar Boomtotaalzorg eerder losse wijken kreeg toegewezen, is de gemeente nu verdeeld in drie ongeveer gelijkwaardige taartpunten. Per cyclus wordt een derde van het gebied geïnspecteerd en gesnoeid. Na drie jaar komt dezelfde ploeg weer terug voor een nieuwe ronde.

BELEID & JURIDISCH

De elektrische hoogwerker kan worden opgeladen aan een autolaadpaal

Dat moet niet alleen de planning overzichtelijker maken. 'Het levert ook gebiedskennis op. Zo kun je beter rekening houden met de moeilijkheidsgraad', zegt De Jong. Een taartpunt omvat ongeveer 35.000 bomen. Over zes jaar worden zo de circa 100.000 geregistreerde bomen in het gemeentelijke areaal door twee aannemers bediend.

Gebiedskennis cruciaal

Gebiedskennis is cruciaal in een omgeving waarin zowel de omstandigheden als de bomen sterk van elkaar verschillen. De Jong: 'Je hebt in dit bestek niet alleen te maken met verschillende soorten snoeiwerkzaamheden, zoals begeleidings snoei, onderhouds snoei, specifieke (vorm)snoei zoals scheren/knippen, knotten of kroonreductie, maar ook met verschillende boomcategorieën en bijbehorende risico's. Zo zijn er attentiebomen en bomen met een hoog risico die vragen om een intensievere inspectie.' Daarnaast zijn er de bloedingsgevoelige ABC-bomen, waarbij het juiste snoeimoment bepaald is. 'In de periode dat we ze niet kunnen snoeien, slaan we ze over en gaan we aan het eind van de cyclus opnieuw na of het moment dan wel geschikt is', vertelt Suijk.

Gevarieerd areaal

Ook de standplaats speelt mee. Langs hoofdwegen zijn vanwege verkeersdrukte specifieke werktijden en verkeersplannen met verkeersregelaars nodig. Voor de flora en fauna wordt vooraf een quickscan uitgevoerd. Zit er een nest, dan moet de snoei worden uitgesteld. Ook bomen met de eikenprocessierups worden overgeslagen. Juist die combinatie van boomkennis, gebiedskennis en planning maakt ervaring in het gebied waardevol. Suijk: 'Wij hebben wel de mazzel dat we het gebied al goed kennen, dus we komen niet meer zo snel voor verrassingen te staan.'

Suijk houdt van de variatie die het Bossche areaal biedt. 'Je hebt een deel stedelijk gebied en een deel buitengebied. Dus je bent niet alleen in straatjes aan het snoeien, maar staat ook in de natuur, op sportparken of recreatieterreinen. Dan kunnen de jongens tussen de middag nog eens een duik nemen.'

Natuurvolgend beheer en ruimte voor vakmanschap

Het Handboek Bomen vormt de basis, maar de gemeente geeft daar een eigen invulling

Marchel de Jong van de gemeente Den Bosch: 'Dood hout dat geen gevaar oplevert, laten we gewoon zitten. Dat is ecologisch waardevol'

aan. Dood hout wordt geregistreerd, maar hoeft niet automatisch uit de boom te worden gehaald. Als het geen gevaar oplevert, mag het blijven zitten vanwege de ecologische waarde. Natuurvolgend boombeheer heet dat.

Daarmee komt de ruimte voor de vakman nadrukkelijk in beeld. Volgens Suijk hebben medewerkers een eigen naslagwerk gekregen met de belangrijkste punten uit het Handboek Bomen. 'Maar onze mensen gaan niet domweg een boompje snoeien zoals dat in het bestek staat; ze kijken ook om zich heen. Wat kan er nog meer gebeuren? Het is inmiddels een modewoord, maar hiermee willen we onze opdrachtgever zoveel mogelijk ontzorgen.'

Die manier van werken wekt vertrouwen en geeft Boomtotaalzorg de ruimte meer naar eigen inzicht te handelen. Het zorgt wederzijds voor een prettige samenwerking. Suijk: 'Je bent niet zomaar een bestek aan het uitvoeren, maar echt aan het samenwerken. Dat vinden mijn medewerkers ook fijn, merk ik. Jaren geleden werd er nog wel eens gemopperd dat Den Bosch zo ver weg was. Nu zijn ze blij dat ze er weer heen kunnen!'

'Den Bosch was de eerste gemeente waar we met dit type hoogwerker een proef hebben gedaan'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!